

непоєднані речі – залізобетонні конструкції і ціла лісова екосистема. У коридорах, на балконах, в холі, оглядових майданчиках, фасадах, на даху і в багатьох інших місцях Bosco Verticale зростає місцева і екзотична рослинність.

Повідомляється, що в міланському екокомплексі був висаджений справжній ліс, що складається з близько 800 дерев різних видів, 4 000 чагарників і 15 000 газонів. Хмарочос «BoscoVerticale» («Вертикальний Ліс»), створений за проектом генія архітектури Стефано Боєрі, отримав в Чикаго нагороду «Краща в світі архітектура 2015».

Цей взірєць демонструє вироблення нових архітектурних рішень на основі концепції взаємозв'язку «Людина-Природа» шляхом глибокого філософського розуміння проблеми ефективного використання природних ресурсів.

Таким чином, філософія «зеленої» архітектури – це підрозділ філософії архітектури, що займається дослідженням проблем архітектури з природним компонентом, включаючи проблеми енергозбереження, екологічності та ергономічності у системі взаємовідносин «Людина – Природа».

Список використаних джерел

1. Бабенко В. М. Філософія архітектури міста: історія і майбуття / В. М. Бабенко // Збірник наукових праць ДонНАБА. – 2015. – № 1. – С. 128-137.
2. Добрицина И. А. От постмодернизма – к нелинейной архитектуре: Архитектура в контексте современной философии и науки. – М.: Прогресс-Традиция, 2004. – 416 с.
3. Бакшеева Е. Е. Экологический подход к архитектурному пространству (на примере аквапарков) / Е. Е. Бакшеева // Новые идеи нового века – 2015. – Том 2. – С. 12-18.

*Ніколаєва Тетяна Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент,
кафедра політичної історії Київського національного економічного
університету ім. Вадима Гетьмана*

ФРАГМЕНТИ КИЇВСЬКОЇ АРХІТЕКТУРНОЇ СПАДЩИНИ ТЕРЕЩЕНКІВ

Історична архітектурна спадщина – візитівка кожного міста. Київ, не дивлячись на історичні катаклізми: війни, революції - має своє обличчя. Це завдяки будівлям ХІХ поч. ХХ ст.

В останній третині ХІХ – на початку ХХ ст. інтенсивне будівництво в містах України та розвиток їх інфраструктури було результатом досить об'єктивних передумов, які в свою чергу диктували потреби на зведення того чи іншого типу споруд. Розбудові міст сприяли насамперед такі фактори як: економічний, соціальний і культурно-освітній розвиток. Ці фактори були наслідками промислового перевороту, що привело до збільшення міського населення. Це ставало причиною зведення багатьох споруд виробничого і комерційного характеру: підприємств, банків, бірж, торгових центрів, магазинів

та ін. Одночасно, для забезпечення соціальних потреб, була необхідність у лікарнях, притулках, маєтках, прибуткових будинках, багатоповерхових житлових будинках, каналізаціях, водогонах. Культурно-освітня сфера вимагала збільшення освітніх закладів, музеїв, клубів, церков, пам'ятників.

Найбільш активним прошарком суспільства в цьому процесі виявилися підприємці, які з кожним десятиліттям усе більш відчутно відігравали важливу роль в усіх сферах міського життя. Внесок промисловців та купців у розбудову Києва, у вказаний період, був надзвичайно вагомий. Останні фінансували спорудження міських об'єктів не тільки з метою власних бізнесових потреб, формування фінансово-комерційних центрів, й для суспільного блага: освітніх, лікувальних, культурних, благодійних закладів, у цілому сприяли розширенню міської інфраструктури.

До 80% своїх прибутків сім'я Терещенків витрачала на благодійність та розвиток київської інфраструктури. Саме цій родині Київ завдячує такими закладами, як Київський політехнічний інститут, музей імені Богдана та Варвари Ханенків, «Охматдит», Володимирський собор, Перша гімназія, Консерваторія, Історичний музей та Національний художній музей, Музей Шевченка, Національний музей «Київська картинна галерея»(раніше Російського мистецтва), Національна медична бібліотека та цілий ряд лікарень і притулків. Ці будівлі забезпечували не лише суспільну потребу, а й були окрасою міста. Невипадково імена цих філантропів у столиці України увічнює Терещенківська вулиця.

Відомі купці й промисловці звертали значну увагу і на фінансування спорудження лікувальних закладів. Адже держава майже не надавала коштів на їх влаштування, перекладаючи весь тягар щодо їх заснування й утримання на місцеві органи самоврядування та окремих заможних людей. Тому історія Національної дитячої спеціалізованої Київської лікарні «ОХМАТДИТ» розпочалася ще у 1894 році, коли на кошти видатного підприємця та мецената М. А. Терещенка у Києві було відкрито Київську безоплатну лікарню для чорноробів та незаможних людей (архітектор В. М. Ніколаєв)

Лише один Микола Артемійович асигнував на її функціонування 334 тис. крб. [1,82,150-151]. Його починання підтримали: дружина Пелагея Георгіївна, син Іван Миколайович Терещенко. Незаможні пацієнти отримували безкоштовні ліки та харчування, користувалися бібліотекою. Утримувався заклад із процентів основного капіталу, що був наданий родиною Терещенків, до яких додавалася щорічна дотація від міського громадського управління та добровільні внески громадян. Лікарня відігравала значну роль у медичному обслуговуванні киян. Минуло 120 років вона і далі працює і до кінця року планується відкриття нового корпусу дитячої лікарні ОХМАТДИТ.

Також завдяки Терещенкам у Києві з'явилося декілька лікувальних закладів Маріїнської общини сестер милосердя Російського Товариства Червоного Хреста та Благодійного товариства [2, с.113-115, 129-131]. На честь цариці Марії Федорівни 1885 року громада отримала офіційну назву Маріїнська. Згодом Жандармську вулицю, на якій знаходилася також

парафіяльна Благовіщенська церква, перейменували на Маріїнсько-Благовіщенську (тепер вулиця Саксаганського). Колишня садиба Маріїнської громади по вул.Саксаганського №75. Тут було розміщено велику амбулаторію з рентгенівським кабінетом та різноманітним обладнанням, аптеку, навчальні курси, гуртожиток сестер, Покровську церкву [3].

Будинок Маріїнської громади, вирішений у формах архітектури пізнього ренесансу, досі залишається однією з найкрасивіших громадських споруд Києва і відіграє важливу роль у житті міста. Скульптурні оздоби на фасаді будинку символізують чотирьох сестер-жалібниць (автор Федір Балавенський), що мають символічне значення: Милосердя, Життя, Любов, Медицина. Рельєфні сцени зображають сестер-жалібниць, що допомагають пораненим воїнам. Приміщення завжди використовувалось під установи охорони здоров'я, а статуї та рельєфи спонукають наслідувати навіть сьогодні: ставати медичними волонтерами для українських бійців.

Бурхливий розвиток найбільших міст України, розширення їх території та забудови, збільшення населення нагально вимагали вдосконалення санітарного стану, благоустрою, в тому числі й завдяки будівництву каналізації. Так, у Києві в цей час декілька разів спалахували епідемії холери, дизентерії і тифу, тому за рівнем загальної смертності місто займало одне з перших місць в Росії серед великих міських центрів, не говорячи вже про Західну Європу. Не дуже привабливим був навіть Хрещатик – діловий центр міста [4, с.7-8].

Аби реалізувати такий новий і складний проект, як спорудження каналізації, треба було мати значні фінансові можливості, яких місто не мало. Тому за справу взялися заможні громадяни і спеціально засноване в 1892 р. Київське акціонерне товариство каналізації. Основний його капітал у розмірі 1 млн 600 тис. крб. створювався виключно на громадських засадах. Частина акцій на спорудження каналізації придбали київські домовласники, решту витрат взяли на себе найзаможніші кияни. Так, М.А. Терещенко виділив 161 тис. крб., Ф.А. Терещенко – 50 тис. крб., Лазар і Лев Бродські – 261 тис. крб. Створений київською громадськістю капітал на спорудження каналізації дав змогу за досить короткий час здійснити цю справу першочергової важливості. Вже у грудня 1894 р. вся система київської каналізації, передбачена проектом, стала до ладу. З цього часу Київ мав повну роздільну каналізацію, яка була першою в країні і однією з перших в Європі [5, с.122,125-126]. Її будівництво було оцінено сучасниками як рідкісний в Росії випадок самодіяльності населення, спрямованої на покращення санітарно-епідеміологічного становища рідного міста.

Сучасний Київ змінює свій архітектурний вигляд: офісні хмарочоси зводяться поряд з історичними будівлями, або й замість них, щоб не реконструювати. Тому, місто втрачає свою індивідуальність і на сьогодні існує нагайна проблема у збереженні конкретних історичних (в тому числі збудованих в центральних районах на кошти Терещенків) і архітектурних пам'яток, адже частина з них вже зруйновані, або втратили ті ознаки, що роблять їх пам'ятками. Громада міста, своєю активністю і не байдужістю, має

спонукати міську владу оберігати обличчя української столиці для наших нащадків, контролювати стан архітектурної спадщини та виконання зобов'язань нових власників, заохочувати благодійність.

Список використаних джерел

1. Отчет бесплатной больницы Цесаревича Николая для чернорабочих за 1-ое десятилетие (1894–1904). – К.: Тип. С.В. Кульженко, 1905. – Ч. 1. – 167 с.
2. Донік О.М. Родина Терещенків в історії доброчинності. – К.: Інститут історії України НАН України, 2004. – 314 с.
3. Об'єднання самовідданих жінок [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eveningkiev.com/article/20794>.
4. Канализация Киева 1894–1994 гг. – К.: Киевводоканал, 1994. – 95 с.
5. Сахновский В.Н. Врачебно-санитарные учреждения г. Киева. Справочная книжка для членов VI Съезда Общества русских врачей в память Н.И. Пирогова. – К.: Тип. Петра Барского, 1896. – 262 с

*Череди́на Ирина Семеновна, кандидат архитектуры, профессор,
Московский архитектурный институт (Россия)*

АРХИТЕКТУРНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО С ЯПОНИЕЙ В ОБЛАСТИ СОЗДАНИЯ ТПУ– КУРС НА ПЕРЕДОВОЙ ОПЫТ

Архитектура и тенденции региональной политики

В области архитектуры сегодня происходит быстрая смена технологий и развитие новых современных методов проектирования, которые не знают границ. Всемирная сеть мгновенно разносит все веяния и тенденции развития архитектуры. Новые средства коммуникации позволяют создателям разных стран и континентов одновременно решать одни и те же задачи. Процесс глобализации проявляется во всех сферах гражданского строительства. Известные мастера и архитектурные фирмы как бы перестают принадлежать только своей стране, проектируют и строят здания по всему миру, формируя общий для всех стилистический и технический уровень современной архитектуры. Конечно, у каждого мастера и его команды существует свой почерк и даже в рамках общих тенденций развития характерные приемы считаются, но они все равно становятся всеобщими. В настоящее время в мировой архитектуре существуют две основные тенденции развития, каждая из которых имеет своих приверженцев и последователей. Одна основана на нелинейном подходе в проектировании, с использованием параметрических решений, позволяющих создавать сложные формы и менять окружающую среду современными методами, другая, опираясь на подход, названный «ретроразвитием», смотрит назад на традиции классики, на ее многовековой опыт, делая его опорой для своих поисков [1.С.163]. Зачастую эти тенденции сливаются, создавая неповторимую картину «нового в исторической среде».